GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 179. *Dumineca, 10 (22) Augustŭ.* 1886.

Braşovŭ, 9 Augustŭ 1886.

Ministrulŭ nostru de esterne comitele Kalnoky s'a întêlnitŭ în ḍilele trecute de douĕ orĭ cu principele de Bismarck, la Kissingen şi la Gastein, dér lumea curiósă politică înzadarŭ a aşteptatŭ până acum sĕ védă şi pe ministrulŭ Rusiei d-lŭ de Giers „gravitândŭ“ în jurulŭ cancelarului imperiului germanŭ.

Se póte că miniştrii conducĕtorĭ ai Germaniei şi Rusiei sĕ fiă înţeleşĭ de mai înainte şi sĕ nu mai aibă lipsă de întrevederĭ speciale între dênşii. Misterele diplomaţiei suntŭ adêncĭ. Dér décă este sĕ ţinemŭ sémă de limbagiulŭ foilorŭ inspirate rusescĭ, atuncĭ trebue sĕ credemŭ că de astădată esistă óre-care încordare în relaţiunile Rusiei cu Germania şi cu aliata ei.

„Le Nord“ din Bruxelles, organulŭ oficiului de esterne din Petersburgŭ ḍice cu privire la absentarea d-lui de Giers dela întêlnirile din Kissingen şi Gastein între altele: „Ministrulŭ de esterne alŭ Rusiei n'avea ce căuta în strălucita întrunire a diplomaţilorŭ, carĭ gravitéză în jurulŭ cancelarului imperiului germanŭ. Mărirea Rusiei se opune unei asemenĭ gravitărĭ, fiă chiar şi numai aparentă.“

Acelaşĭ ḍiarŭ ḍice că tripla alianţă se continuă încă avêndŭ de scopŭ susţinerea păcii, dér acésta se póte numai pe câtŭ timpŭ nu se vorŭ compromite interesele Rusiei, care în orĭ şi ce împrejurărĭ voiesce sĕ-şĭ păstreze libertatea ei de acţiune.

Organulŭ independentŭ rusescŭ „Novoie Vremia“ merge şi mai departe ḍicêndŭ: „Amŭ ajunsŭ la convingerea, că acordulŭ pe care se intemeiéză tripla alianţă ne este vătămătorŭ. Scopulŭ politicei nóstre este de a recăpĕta libertatea nóstră de acţiune şi situaţiunea generală în Europa ne permite sĕ realisămŭ chiar de pe acum acestŭ programŭ.“

Ce scopŭ urmăresce Rusia, ameninţândŭ prin organele sale de publicitate, că uşorŭ s'ar puté retrage din tripla alianţă? Cu acéstă interesantă întrebare se ocupă „Le Temps“ din Parisŭ. Se înţelege că fóia francesă ar dori ca ameninţările organelorŭ rusescĭ sĕ nu remână numai pe hârtiă şi ca Rusia sĕ se desbine de Germania şi Austro-Ungaria. In casulŭ acesta ar urma de sine ca Rusia sĕ caute sprijinulŭ şi alianţa Franciei.

De aceea fóia parisiană se întrébă cu órecare nelişte: avemŭ de a face aicĭ cu o ruptură orĭ numai cu o furtună trecătóre? Vrea Rusia numai sĕ facă o presiune asupra celorlalte douĕ împĕrăţii, ca sĕ obţină vr'unŭ mandatŭ de-a interveni în Bulgaria, séu vrea sĕ o rupă cu politica de până acuma care legându-o de cele douĕ puterĭ eminamente conservatóre o împiedecă de a'şĭ realisa programulŭ sĕu orientalŭ?

Adevĕrulŭ este, că Rusia nemulţumită cum e cu mersulŭ lucrurilorŭ în peninsula balcanică, şi aḍĭ se opune unirei Bulgariei cu Rumelia. Se afirmă, că Rusia s'ar nisui acum a încheia o convenţiune cu Turcia, cu scopulŭ de a câştiga pe acésta în contra Bulgariei.

In Sofia este întrunită comisiunea însărcinată cu revisuirea statutului Rumeliei orientale. Rusia, se ḍice, ar avé de scopŭ sĕ împiedece lucrările acestei comisiunĭ cu ajutorulŭ Turciei. Telegrama cea mai nouă ce-o primimŭ din Constantinopolŭ ne spune că deliberările comisarilorŭ bulgarĭ şi otomanĭ asupra revisiunei statutului organicŭ au fostŭ suspendate din „causa unorŭ neînţelegerĭ formale.“

Nu cumva este acesta primulŭ semnŭ alŭ lucrărei de subminare ce a întreprins'o diplomaţia ruséscă la curtea Sultanului?

E probabilŭ că marea decoraţiă, cu care Ţarulŭ a distinsŭ pe actualulŭ ministru de esterne alŭ Turciei Said-paşa, sĕ fi fostŭ dată în vederea viitórei cooperaţiunei turco-ruse în cestiunea bulgară. De se va realisa înţelegerea între Turcia şi Rusia trebue se dămŭ dreptate acelora, carĭ ḍicŭ, că acésta ar fi semnulŭ celŭ mai învederatŭ, că Rusia e hotărîtă sĕ ésă din tripla alianţă. Acţiunea de sine stătătóre a Rusiei în peninsula balcanică însĕ póte sĕ provóce totŭ aşa de „spontaneu“ rĕsboiulŭ, pe câtŭ de „spontaneu“ contribue purtarea ei reservată actuală la susţinerea păcii.

Intrevederea dela Gastein.

Punemŭ astăḍĭ sub ochii publicului apreciările ḍiarului „Le Nord“ în privinţa întrevederei dela Gastein. „Le Nord“ se scie că stă în strînsă legătură cu guvernulŭ rusescŭ.

S'a observatŭ fórte multŭ, ḍice numitulŭ ḍiarŭ, absenţa d-lui Giersŭ la Gastein şi din acéstă împrejurare s'au trasŭ, pe nedreptŭ, conclusiunĭ neliniştitóre. D. Giers face o cură seriósă în Franzensbad: călĕtoria sa nu este o escursiune politică. Probabilŭ că va avea o intêlnire cu principele Bismarck, dér chiar décă nu va ave nu urméză că pacea şi bunele relaţiunĭ ale celorŭ trei puterĭ imperiale ar fi ameninţate. Trebue sĕ se aibă în vedere posiţiunea Rusiei. Ministrulŭ ei nu putea sĕ se presinte într'o strălucită adunare, a cărei osiă era Bismarck, importanţa Rusiei îi interḍice unŭ asemenea rolŭ.

De altmintrelea Rusia scie că ar fi unŭ pĕcatŭ de mórte contra omenirei d'a deslănţui unŭ resbelŭ europénŭ şi nu voesce sĕ ia asupră'şĭ o rĕspundere atâtŭ de grozavă, afară décă nu cumva i s'ar atinge demnitatea naţională séu interesele vitale.

Visita archiducelui Carolŭ Ludovicŭ la Peterhof are órecare însemnătate, cu atâtŭ mai multŭ că ea s'a întêmplatŭ mai în acelaşĭ timpŭ cu schimbarea ministerului în Londra. Conservatorii suntŭ duşmanĭ declaraţĭ ai Rusiei; ei au privitŭ cestiunea bulgară ca o pană pusă în alianţa celorŭ trei împĕraţĭ, în care pană n'are cineva decâtŭ sĕ bată, spre a desface alianţa. Călĕtoria archiducelui Carolŭ Ludovicŭ nu este unŭ presemnŭ favorabilŭ pentru aceste planurĭ ale conservatorilorŭ englesĭ; amăgirile şi ofertele lorŭ nu găsescŭ tĕrêmŭ în Austria.

Raportulŭ

Comitetului Associaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ despre activitatea sa în decursulŭ anului 1885.

Onorată adunare generală!

Instituitŭ prin adunarea generală dela Braşovŭ, din anulŭ 1883, pentru periodulŭ dela 1884—1887, comitetulŭ Associaţiunii îşĭ ia voiă a presenta în conformitate cu § 32 lit. g. din statute raportulŭ despre activitatea sa în timpulŭ dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvre 1885.

I.

In decursulŭ anului 1885 s'au ţinutŭ 18 şedinţe sub conducerea vice-preşedintelui Iacobŭ Bologa. In aceste şedinţe s'au făcutŭ cele trebuinciόse pentru esecutarea concluselorŭ adunării generale, pentru folosirea sumelorŭ votate în bugetŭ cu privire la administraţiune la ajutorarea de studenţĭ şi învĕţăcei de meserii, pentru fóia periodică a Associaţiunii şi pentru şcóla de fete, resolvându-se în acelaşĭ timpŭ şi curenţiile. Din raţiociniulŭ, ce se presentă onoratei adunărĭ generale, acesta se va convinge mai deaprópe despre amĕnuntele folosirii sumelorŭ votate în bugetulŭ anului 1885.

Stipendistii din anulŭ premergetorŭ au folositŭ şi în anulŭ despre care raportămŭ, stipendiile avute, cu esceptinnea unui stipendiu din cele menite pentru ascultătóre de pedagogiă, care, devenindŭ vacantŭ, s'a conferitŭ pe calea concursului unei eleve din cursulŭ alŭ IV-lea dela şcóla de pedagogiă din Cluşiu, şi cu esceptiunea unui stipendiu din cele menite pentru realistĭ care, sistatŭ la rata ultimă, din causă că stipendistulŭ îşĭ părăsì cursulŭ învĕţăturii, a fostŭ datŭ, în suma acestei rate, ca ajutorŭ unui studentŭ lipsitŭ de mijlóce, dela gimnasiulŭ de statŭ din Sibiiu. Afară de acestŭ ajutorŭ s'a mai votatŭ din economiile bugetului, conformŭ îndrumării primite dela adunarea generală din Gherla, unŭ ajutorŭ de 50 florenĭ învĕţătorului P. Grama din Sânte-Jude, dreptŭ incuragiare în continuarea lucrării pentru promovarea instrucţiunii în industria de casă. — Totŭ în conformitate cu disposiţiunile adunării generale precedente s'a făcutŭ, pe calea concursului, instituirea unu cancelistŭ stabilŭ alŭ Associaţiunii.

Zidirea scolară, pentru care în anii precedenţĭ sĕ făcură lucrările pregătitóre, s'a ridicatŭ şi s'a pusŭ sub coperişŭ în decursulŭ anului 1885, rĕmânêndŭ preste iérnă în stare crudă, pentru ca sĕ se svênte pe deplinŭ înainte de a se procede la lucrările ulterióre de terminare a edificiului. Pentru siguranţă în o solidă şi conscienţiósă esecutare a tuturorŭ lucrărilorŭ de construcţiune comitetulŭ a numitŭ, cu o remuneraţiune de 300 fl. pe inginerulŭ oraşului, inspectorŭ alŭ lucrărilorŭ de zidire, şi a exmisŭ totodată din mijloculŭ sĕu unŭ delegatŭ în persóna d-lui Davidŭ baronŭ Ursu, pentru controlă în aceeaşĭ afacere. Viului interesŭ, doveditŭ mai alesŭ de cestŭ din urmă în tóte afacerile ce privescŭ zidirea scolară şi înzestrarea scólei cu cele trebuinciόse este a se atribui prompta executare a tuturorŭ lucrărilorŭ făcute în acéstă direcţiune.

Pe timpulŭ adunării generale presente, fiindŭ edificiulŭ scolarŭ cu totulŭ terminatŭ, ne aflămŭ în ajunulŭ deschiderii scólei împreunate cu internatŭ a Associaţiunii, şi Comitetulŭ nu póte decâtŭ sĕ invite de nou pe publiculŭ românŭ din patriă a da celŭ mai căldurosŭ sprijinŭ unicei scóle superióre de fete, ce până acum avemŭ noi Românii din patriă.

Pentru a avé şi din partea de cătră parculŭ oraşului o întrare la scólă, s'a făcutŭ cererea la magistratulŭ orăşenescŭ, ca sĕ permită înlocuirea zidului vechiŭ orăşenescŭ prin unŭ grilajŭ de ferŭ şi facerea unei uşĭ în acesta. Magistratulŭ însĕ n'a încuviinţatŭ cererea, aducêndŭ de motivŭ că zidulŭ dinspre parcŭ ar cădé pe unŭ locŭ, care este proprietatea erarului de justiţiă. In urma acestei denegărĭ Comitetulŭ a dispusŭ cele necesare pentru obţinerea amintitului favorŭ dela înaltulŭ erarŭ.

Pentru acoperirea speselorŭ reclamate de zidirea scolară s'a creatŭ, pe basa concluselorŭ adunărilorŭ generale, şi din fondul Associaţiunii unŭ fondŭ de zidire cu 40,000 fl., care prin înteresele dela acéstă sumă, prin unŭ împrumutŭ de 797 fl. 37 cr. şi prin o contribuire de 500 fl. dela institutulŭ de creditŭ »Albina«, s'a urcatŭ la suma de 42,378 fl. 72 cr. Din acestŭ fondŭ s'au plătitŭ unele spese mai mĕrunte, făcute cu lucrările pregătitóre pentru zidire, şi ratele architectului cu 41,400 fl. v. a.

In conformitate cu conclusele adunărilorŭ generale din Braşovŭ, Orĕştie şi Gherla s'a exmisŭ unŭ apelŭ către publiculŭ românŭ din tóte părţile, pentru contribuirĭ în favorulŭ scólei de fete, cu scopŭ de a se acoperi dintr'ênsele, succesivŭ, suma reclamată de edificiu şi înzestrarea scólei, întrucâtŭ ea trece preste suma de 40,000 fl. votaţĭ de adunarea din Braşovŭ în favorulŭ scólei. Aceste colecte fiindcă se continuă, despre resultatŭ se va raporta la altă adunare generală.

Statutulŭ de organisare şi planulŭ de învĕţămêntŭ a fostŭ supusŭ unei nouĕ revisiunĭ, luându-se în considerare şi părerile presentate în adunarea generală din Gherla. In urma îndelungatelorŭ pertractărĭ asupra acestui obiectŭ, Comitetulŭ a credutŭ a satisface mai multŭ aşteptărilorŭ publicului cu privire la scóla superióră şi a se conforma mai deaprópe legii recnicolare de insrtucţiune, decă, revenindŭ asupra proiectului presentatŭ adunării generale din Braşovŭ, va accepta sislemulŭ unei scóle civile cu 4 clase, în care copilele vorŭ avé sĕ între dupăce vorŭ fi terminatŭ cursulŭ elementarŭ de 4 clase la o altă scólă din afară, séu la o scólă de aicĭ din locŭ, care eventualŭ ar întra în legătură cu scóla Associaţiunii. Disposiţiunile cu privire la internatŭ şi la cursurile complementare, rĕmânêndŭ totŭ cele din proiectulŭ publicatŭ în „Transilvania«, organulŭ Associaţiunii, schimbările s'au făcutŭ mai alesŭ în direcţiunile indigitate. Redactatŭ definitivŭ, statutulŭ dimpreună cu planulŭ de învĕţămêntŭ au fostŭ mai în urmă presentate inspectorului reg. de scóle din comitatulŭ Sibiiului, pentru a fi aşternutŭ autorităţilorŭ competente, cu scopulŭ de a obţine aprobarea pentru deschiderea scólei.

Insărciuărilorŭ primite în causa lăsĕmêntului lui Ţiţie din Dejŭ şi alŭ lui Avramŭ Iancu, comitetulŭ a satisfăcutŭ prin provocările adresate celorŭ competenţĭ, pentru terminarea afacerilorŭ atâtŭ de multŭ, însĕ nu din vina Comitetului, trăgănate, şi sperămŭ, că în decursulŭ anului 1886, vomŭ vedé dóră terminată afacerea acestorŭ lăsămente. (Va urma.)

SCIRILE ḌILEI.

Suntemŭ informaţĭ, că la graniţa română nu numai pentru carĕ şi cai sĕ depunŭ la vamă sume marĭ de banĭ, dreptŭ garanţiă pentru casulŭ când s'arŭ vinde în România, ci şi pentru oi. De fiăcare óiă se cere o garanţiă de 2 lei. Acésta e o mĕsură din cele mai aspre pentru mocanii nostri, căcĭ cu oieritulŭ numai Românii se ocupă. Mocanii noştri îşĭ ţinŭ oile érna în Ro-

mânia, ér véra le aducŭ aci la munţĭ. Cum sĕ le mai trécă acum la ernatŭ în România, când cu banii ce i-ar depune la vamă trebue sĕ plătéscă ernatulŭ? Şi chiar décă ar avé atâţa banĭ ca se întempine tóte necazurile, óre în casŭ de nenorocire, când adeca ar bântui oile vr'o bólă, şi ar muri din ele, nu suntŭ perduţĭ banii depuşĭ la vamă fiindŭ că lipsescŭ din oi, şi decĭ i se va ḑice că le-a vêndutŭ? Aflămŭ că o deputaţiune de mocanĭ a plecatŭ în Bucurescĭ, ca sĕ-lŭ róge pe d-lŭ Brătianu a le uşura trecerea oilorŭ în România, căci altfelŭ vorŭ fi nimiciţĭ cu totulŭ.

—x—

„Bud. Tgbltt« comunică, că din partea unui guvernŭ străinŭ s'a adresatŭ confidenţialŭ o întrebare cătră guvernulŭ ungurescŭ, décă acesta ar fi gata sĕ ia parte la o conferinţă care ar avé sĕ se consulte asupra mĕsurilorŭ ce ar fi de luatŭ în contra agitaţiunilorŭ sociale-democratice. Guvernulŭ ungurescŭ n'a refusatŭ directŭ, dér a accentuatŭ că asemenea agitaţiunĭ nu s'au ivitŭ în Ungaria şi prin urmare ţéra nu e în nicĭ unŭ astfelŭ de periculŭ. Cu tóte astea e gata sĕ trimétă unŭ representantŭ la conferinţă ca sĕ aducă informaţiunĭ. Se crede, că la întrevederea din Gastein s'a vorbitŭ şi asupra cestiunei unei conferinţe europene în afacerea nisuinţelorŭ sociale-democratice. Se aşteptă o învitare oficială.

—x—

Ministru-preşedinte Tisza a plecatŭ la Ostende, ca sĕ se mai recoréscă în acele băi de sudorile ce i le-au scosŭ întêmplările din urmă. Sĕ caute numai sĕ se rĕcoréscă şi sĕ se'ntăréscă bine pentru viitórea sesiune dietală.

—x—

D-lŭ Neculae Ghiţescu, redactorŭ la ḑiarulŭ »România« din Bucurescĭ, a fostŭ în sĕptĕmâna acésta în Braşovŭ, unde a visitatŭ şi esposiţia industrială.

—x—

Cu totŭ autografulŭ monarhului, comitatulŭ Ugocea a hotărîtŭ sĕ adreseze o representaţiune în afacerea Ianski. De asemenea în Nyiregyháza, Kaba şi Emfing s'a hotărîtŭ sĕ petiţioneze la dietă pentru înfiinţarea armatei independente maghiare.

—x—

Ni se comunică din Blaşiu: »La concursulŭ din anulŭ acesta, din 23 concurenţĭ pentru teologiă s'au primitŭ 10 ordinarĭ, dintre carĭ 2 destinaţĭ pentru frecuentarea cursului teologicŭ din Pesta cu condiţiunea ca după absolvare sĕ se celibeze, ér ceilalţĭ 8 rĕmânŭ aicĭ. Afară de aceştia 10, s'au mai primitŭ 7 esternĭ cu condiţiunea, ca după absolvare sĕ mérgă în staţiunile ce li se vorŭ da, fără dreptŭ de refusare, remânêndu-le în voiă de-a cerceta cursulŭ teologicŭ de 2 séu de 4 anĭ.

—x—

Conferinţa industriaşilorŭ din Sibiiu şi giurŭ s'a ţinutŭ în sala dela »Impĕratulŭ Romanilorŭ«. Conferinţa a luatŭ o resoluţiune, în sensulŭ căreia ar fi a se compune unŭ memoriu îndreptatŭ cătră camera comercială din Braşovŭ, cu rugarea ca acésta sĕ intervină la guvernŭ pentru reînceperea legăturilorŭ comerciale cu România. Pentru compunerea memoriului s'a alesŭ unŭ comitetŭ.

—x—

S'a scandalisatŭ rĕu o fóiă patriotică din Cluşiu din causă că, cu ocasiunea iluminaţiei făcute în Mureşŭ-Oşorheiu la ḑiua regelui ungurescŭ, cineva ar fi atêrnatŭ unŭ mare stindardŭ negru-galbenŭ în faţa casei oraşului. Ḑiarulŭ ungurescŭ doresce sĕ sciă, că cine este autorulŭ acestei „neghiobii“, care »cu atâta duritate a plesnitŭ în faţă simţĕmêntulŭ acestui oraşŭ patrioticŭ, care este capitala Săcuilorŭ«. Totŭ cu ocasiunea festivităţilorŭ acelei ḑile s'a întêmplatŭ o minune încă şi mai mare, şi încă nu numai în capitala Săcuilorŭ, ci chiar în Cluşiu, în care se află regia monopolului „patriotismului“. Anume: „nisce »obraznicĭ« au cutezatŭ sĕ strige ‚hoch!‘ în locŭ de „éljen!“— Pĕcatŭ că cei din Berlinŭ şi München nu sciu ungurescе, căci în jidovesculŭ „Pester Lloyd« nu le află tóte.

—x—

Totŭ o fóiă »patriotică« scrie, că oficerii s'au purtatŭ fórte rĕu în Chichinda mare De curêndŭ au erangeatŭ o alergare de cai, pentru care trimiseră învitaţiunĭ germane şi spaţiulŭ destinatŭ pentru acéstă alergare de cai îlŭ decoraseră numai cu stindarde negru-galbenŭ«. Cu acéstă procedere şi purtare iritătóre nu s'au îndestulitŭ, ci a doua ḑi, în sala unei ospĕtării, au insultatŭ pe mai mulţĭ civilĭ. Unui civilŭ în fine i păru pré multŭ acéstă procedere a vitejilorŭ oficerĭ, şi-i înfruntă pentru necuviinţa lorŭ. Acuma săriră mai mulţĭ dintre oficerĭ asupra lui, îlŭ tăvăliră pe pămêntŭ şi îlŭ deteră afară din birtŭ. Respectivulŭ civilŭ provocă pe unulŭ dintre oficerĭ la duelŭ, dér acesta refusă.—Multe mai sciu foile patriotice şi de aceea le reproducemŭ ca curiosităţĭ, ca sĕ 'şĭ petrécă cetitorii.

—x—

Loc. colonelŭ în retragere Ionŭ Clococeanŭ, care trăia în Sibiiu, a muritŭ în etate de 86 de anĭ.

—x—

Bóla egipténă de ochĭ Trachoma bântue tare încă şi acum în Calocea şi împrejurime. Acum începe a se lăţi bóla şi în ţinuturile de susŭ.

—x—

Curia r. a întăritŭ sentinţa Tablei r., prin care brutarulŭ Moriz Fleischmann din Lipova, care şi a omorîtŭ soţia şi o rudă, e condamnatŭ la mórte prin spênḑurare.

—x—

Societatea austro-ungară de navigaţiune pe Dunăre se ocupă cu planulŭ d'a face Mureşulŭ navigabilŭ pentru vapóre.

—x—

In viile comunei Kezepes de lângă Pesta s'a constatatŭ filoxera.

—x—

Intre scirile ḑilei de erĭ amŭ pusŭ o întrebare d-lui pretorŭ alŭ Branului. O eróre s'a strecuratŭ punêndu-se têrgulŭ Braşovului în locŭ de têrgulŭ Branului. Prin urmare amŭ voitŭ sĕ-lŭ întrebămŭ: cum de cere negustorilorŭ concesii, pentru ca sĕ 'şĭ pótă vinde marfa la têrgurile anuale, libere ale Branului?

—x—

„România“ scrie, că la Congresulŭ internaţionalŭ alŭ Orientaliştilorŭ, ce se va deschide la Viena în ḑiua de 15 (27) Septemvre, România va fi represintată de d. Hăşdĕu, membru alŭ Academiei şi profesorŭ la Facultatea de litere.

—x—

Curentulŭ de emigrare a Israeliţilorŭ cresce pe fiăcare ḑi, ne spune »Lupta“ din Iaşĭ. Au mai plecatŭ din Iaşĭ două transporturĭ de emigranţĭ. Primulŭ cu trenulŭ de 196, alŭ doilea de 42 persóne. Numĕrulŭ celorŭ ce au venitŭ sĕ-i conducă era de peste trei mii. Printre emigranţĭ se aflau vr'o 6 familii din Vasluiu şi 4 din Huşĭ

Blaşiu, 17 Augustŭ 1886.

D-le Redactorŭ! In 9 l. c. séra am cerutŭ unŭ biletŭ de călĕtoriă dela cassarulŭ staţiunei din Apahida, romănesce, dér cassarulŭ care e Săcuiu n'a voitŭ sĕ-mĭ dea biletulŭ; cerŭ a doua óră totŭ românesce şi écă ce'mĭ rĕspunde în limba lui Arpad: „Nu'sŭ obligatŭ sĕ sciu acéstă limbă!« Aşa m'a lăsatŭ în aşteptare fără sĕ mi se împlinéscă cererea, după cum îi este datorinţa, şi nu mĭ-a datŭ biletulŭ, până ce ceilalţĭ călĕtorĭ nu i-au spusŭ pe unguriă ce voescŭ. Inmediatŭ după mine cerŭ unŭ soţŭ de-alŭ meu érăşĭ românesce biletŭ, dér nicĭ cererea lui n'a fostŭ urmată şi nu i a datŭ biletŭ, până n'a cerutŭ ungurescе. A urmatŭ apoi între alţii sĕ'şĭ scótă biletŭ şi unŭ Jidanŭ, căruia i-a datŭ şi pe nemţesce biletŭ.

Invĕţândŭ din păţăniele altora, în urma purtărei acesteia a cassarului, l'am rugatŭ, eu şi soţulŭ meu, sĕ ne dea registrulŭ în care se trecŭ plângerile călĕtorilorŭ şi care după cum stă scrisŭ în vĕḑulŭ tuturora, la cerere trebue sĕ se dea orĭ şi cui. Dér cassarulŭ nicĭ acésta n'a voitŭ sĕ o facă, deşi în publicaţiune apriatŭ se ḑice că se póte căpĕta dela cassă (pénztár); replicândŭ că sĕ o ceremŭ dela şefulŭ staţiunei, căutămŭ după şefŭ, dér şefulŭ nicăirĭ, şi n'a eşitŭ la ivélă până ce n'a sositŭ trenulŭ la gară, când apoi n'amŭ mai dispusŭ de atâta timpŭ ca sĕ putemŭ nota întêmplarea acésta regretabilă, pentru ca pe calea acésta sĕ vină forulŭ competentŭ la cunoscinţă

Şi aceştĭ ómenĭ mai au obrazulŭ a se gera de ‚toleranţĭ‘, »liberalĭ‘ şi pe lângă alte tóte încă şi de »civilisatorĭ‘ ai Orientului!‘

Unŭ studentŭ românŭ.

Dare de sémă şi mulţămită publică.*)

Reghinulŭ săsescŭ, 17 Aug. 1886.

Cu ocasiunea petrecerei de véră arangiată de junimea română din Reghinŭ şi jurŭ, la 10 Augustŭ st. n. a. c. în acelŭ oraşŭ, au incursŭ următórele suprasolvirĭ, şi anume dela d-nii: Georgiu Cergedi, căpitanŭ 1 fl.; Forró Géza, notarŭ 5 fl.; Galactionŭ Şagău, protopopŭ 2 fl.; Davidŭ Deacŭ, teologŭ abs. 1 fl.; Nicolau Laszlŏ, preotŭ 1 fl.; Dr. Gidafalvi István, not. publ. 1 fl.; Simeonŭ Crainicŭ, preotŭ 3 fl.; Maria Lemenyi 1 fl.; Teodorŭ Popŭ preotŭ 2 fl.; Dr. Helvig, medicŭ 1 fl.; văd. Vladŭ 2 fl.; Dr. Alexandru Ceuşianŭ, medicŭ 5 fl.; Reicher Alfred 1 fl.; Vasiliu Hossu, protop. 1 fl.; Eltetŏ Albert 1 fl.; Emil Vermescher 1 fl; Iuliu Montani, protop. 1 fl; Eliă Câmpianŭ, preotŭ 1 fl. Cu totulŭ 31 fl. v. a.; ér sera la cassă s'au incassatŭ 131 fl. v. a. Suma totală face 162 fl. Subtrăgêndu-se spesele, rĕmâne unŭ venitŭ curatŭ de 84 fl. 33 cr., carĭ banĭ, conformŭ destinaţiunei lorŭ, se vorŭ împărţi studenţilorŭ săracĭ din Reghinŭ şi jurŭ, carĭ vorŭ avé a-şĭ înainta rugările provĕḑute cu documentele de lipsă până la 29 Augustŭ st. n. a. c. la d-lŭ Dr. Alexandru Ceuşianŭ, medicŭ în Reghinŭ. Suma de 84 fl. 33 cr., este împărţită în ajutóre de câte 10 şi 5 fl. şi numai decâtŭ după conferire le vorŭ puté primi.

Fiindcă acestŭ scopŭ sublimŭ a fostŭ sprijinitŭ cu tótă bunăvoinţa din partea publicului românescŭ îmĭ ţinŭ de o plăcută datorinţă, în numele comitetului junimei române, a aduce mulţămită publică tuturorŭ contribuitorilorŭ, rugându-i totodată ca şi pe viitorŭ sĕ manifeste aceeaşĭ bunăvoinţă faţă de tinerii românĭ, carĭ tindŭ spre înaintarea némului lorŭ.

Astăḑi junimea română din jurulŭ acesta se póte făli, că în decursŭ de 3 anĭ a contribuitŭ prin venitulŭ petrecerilorŭ sale fórte multŭ la repararea şcólei române din Reghinŭ.

Cu durere trebue însĕ observŭ, că o parte însemnată din inteliginţa română din Reghinŭ în anulŭ

*) Celelalte ḑiare românescĭ încă suntŭ rugate a-o reproduce.

FOILETONU.

Cele trei mărgăritare din începutulŭ renascerei italiane.

(Studiu archeologicŭ de *Severŭ Mureşianu*).

(Urmare.)

Şi pre când numĕrulŭ lorŭ se înmulţise din anŭ în anŭ, sĕ simţea şi lipsa unorŭ talente mai marĭ, carĭ sĕ pună o basă mai solidă direcţiunei de ei indicată formândŭ şcóle, carĭ sĕ regenereze arta sculpturei ce suferise atâta timpŭ.

Provedinţa a voitŭ ca astfelŭ bărbaţĭ sĕ nu lipséscă din sînulŭ lorŭ. Celŭ mai mare dintre aceştia, şi póte celŭ mai mare alŭ tuturorŭ timpilorŭ, este Lorenzo Ghiberti.

Toscana, şi încă Florenţa, dă la lumina ḑilei pe acestŭ bărbatŭ mare, căruia posteritatea cu atâta reverinţă îi pronunţă numele. Născutŭ în anulŭ 1381, în primii anĭ ai copilăriei sale a învĕţatŭ măiestria dela tatălŭ sĕu, care era de profesiune aurarŭ. Asemenea elŭ învĕţândŭ cu multă diliginţă a sculpta şi a desemna in scurtŭ timpŭ întocmai ca Bruneleschi a întrecutŭ pre învĕţătorulŭ sĕu. Până la alŭ 20-lea anŭ alŭ vieţei sale cu puţină escepţiune îlŭ aflămŭ petrecêndŭ în casa părintéscă căndŭ şi elŭ încredinţatŭ puterilorŭ sale ia parte la marea concurenţă pentru pórta Baptisteriului florentinŭ. Afară de elŭ şi Bruneleschi, a mai concuratŭ Jacopo della Quercia numitŭ şi della Fonte tinĕrulŭ Donatello şi încă alţĭ trei. Reliefulŭ sĕu de presinte se află în Bargello lângă alŭ lui Bruneleschi. Pre când vestmêntulŭ lui Abraham cu deosebire dela mijlocŭ în josŭ nu a succesŭ cu multŭ norocŭ, asemenea piciórele nu parŭ a servi ca raḑimŭ părţii superiore a corpului şi totulŭ acestei figurĭ respiră o confusiune a evului mediu, se desvoltă în corpulŭ udŭ alŭ lui Isaacŭ unŭ adevĕratŭ simţĕmêntŭ de frumseţă antică ce sculptura din epoca ei de aurŭ până în acestŭ timpŭ aşa ceva nu a fostŭ produsŭ. In studiulŭ lui anatomicŭ Ghiberti este fórte consciu. Posiţiunea unui tinĕrŭ, a cărui faţă se vede numai în profilŭ, este plină de viéţă javenilă. Aruncarea vestmêntului pre spate este cu multŭ gustŭ artisticŭ aranjată. Intrégă composiţiunea respiră o linişte clasică, în parte chiarŭ contrariă mişcărei vehemente din Abrahamulŭ lui Bruneleschi. Esecutarea technică este cu multă pacienţă îndeplinită aşa încâtŭ nu lasă nimicŭ de doritŭ. După cum scimŭ juriulŭ a decisŭ în favórea lui Ghiberti şi astfelŭ învingĕtorului i s'a concreḑutŭ facerea uşei nordice dela acelŭ Baptisteriu. Astă operă magnifică o esecută elŭ dela anulŭ 1403—1424. Ce se ţine de stilulŭ ce a desvoltatŭ în astă operă elŭ corespunde întru tóte demnităţii relieifurilorŭ grecescĭ, ordinândŭ puţine figurĭ în unŭ complexŭ atâtŭ de armonicŭ, ce stórce admiraţiunea privitorilorŭ. Elŭ a continuatŭ aceea ce Andrea Pisano cu vr'o 70 anĭ mai nainte a reînprospĕtatŭ la uşa ostică a Baptisterului. Insĕ mai multŭ, Ghiberti stă în astă lucrare pre o tréptă cu multŭ mai înaltă ca Andrea, elŭ dă mai multă viéţă spirituală în espresiunĭ, mai mare frumseţă în forme şi o nobleţă mai curată în vesminte. Asemenea formarea figurilorŭ omenescĭ este cu multŭ mai variată şi mai perfectă ca aceea a lui Andrea.

Ce se atinge de esecutarea tehnică, Ghiberti a ajunsŭ acea înălţime a perfecţiunei ce unŭ alŭ doilea Ghiberti cu greu ar putea-o întrece. Uşa nordică este împărţită în 28 de câmpurĭ, dintre carĭ cele optŭ desuptŭ conţinŭ figurile profeţilorŭ şi Evangeliştilorŭ şeḑêndŭ, ér celelalte 20 scene din istoria testamentului nou, dela Bunavestire până la pogorîrea spiritului sfântŭ preste Apostolĭ. Aceste scene suntŭ ordinate în spaţiurĭ cvadrate, jurŭ împrejurŭ înfrumseţate cu ornamente, ér în cornurile acestora câte unŭ capŭ de bărbatŭ séu femeiă, la olaltă 48.

Privitorulŭ numai după o scrutare minuţiósă a acestorŭ reliefurĭ micuţe póte înţelege ce tesaurŭ mare posede sculptura în acéstă operă; şi cu câtŭ va privi mai îndelungatŭ, cu atâtŭ mai multŭ va admira marele talentŭ alŭ lui Ghiberti, care a fostŭ în stare sĕ esprime atâta de multŭ în spaţiurĭ aşa micĭ. In Buna-

acesta s'a arătatŭ prea străină față de noi, și nicĭ nu a binevoitŭ a ne onora cu presența domnialorŭ la petrecere, ba în locŭ de ajutorŭ, nĭ-au făcutŭ chiar pedecĭ, ceea ce este bine cunoscutŭ publicului cetitorŭ interesatŭ.

Pentru comitetulŭ arangiatorŭ:
Mateiu Ternaveanu,
membru în comitetŭ și secretarŭ primŭ.

Ultime scirĭ.

Gasteinŭ, 19 Augustŭ. — Prințulŭ de Bismarck a fostŭ primitŭ ierĭ de împĕratulŭ Franciscŭ Iosifu, căruia i a presentatŭ felicitările sale cu ocasiunea ḑilei împĕratului. Audiența a ținutŭ o jumĕtate de oră.

Constantinopolŭ, 19 Augustŭ. — Impĕratulŭ Rusiei a conferitŭ lui Said Pașa, ministrulŭ afacerilorŭ străine alŭ Turciei, marele Cordonŭ alŭ vulturului Albŭ.

Parisŭ, 19 Augustŭ. — Scirĭ din Sofia anunță că prințulŭ Alexandru se aștéptă la o apropiată agresiune din partea Serbiei. Guvernulŭ sêrbescŭ dă din nou o desmintire oficială acestorŭ șcirĭ.

Pesta, 19 Augustŭ. — Trecêndŭ pe aicĭ D. Garașaninŭ a intratŭ în negocierĭ cu șefulŭ radicalilorŭ, D. Teodorovicĭ. pentru intrarea sa în cabinetŭ; dér tóte întrevorbirile n'au isbutitŭ.

Roma, 19 Augustŭ. — Convențiunea între Muntenegru și Vaticanŭ pentru ocrotirea intereselorŭ religióse ale catolicilorŭ muntenegrenĭ a fostŭ semnată astăḑĭ de cardinalulŭ Jacobini și de secretarulŭ particularŭ alŭ prințului Nicolae. Acestŭ arangiamentŭ n'are caracterulŭ unui concordatŭ.

Londra, 19 Augustŭ. —(Camera Lorḑilorŭ). In cursulŭ desbaterei privitóre la adresa Tronului, Lord Salisbury a declaratŭ că afacerile Birmaniei suntŭ pe cale de înțelegere, și că comisiunea afgană se va reîntórce înainte de iérnă, de vreme ce e preferabilŭ a regula între cabinete acéstă cestiune de graniță, care formézā obiectulŭ în litigiu. Lord Salisbury a mai ḑisŭ, că guvernulŭ are de gând sĕ aplice în Irlanda legile ordinare, și că décă aceste legĭ se vorŭ recunósce ca insuficiente, va cere puterĭ adiționale.

Triestŭ, 19 Augustŭ. — Situațiunea sanitară nu s'a schimbatŭ de 2 ḑile.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CONSTANTINOPOLŬ, 21 Augustŭ. — Scirea Oficiului „Reuter": Deliberările comisarilorŭ otomanĭ și bulgarĭ asupra revisuirii Statutului organicŭ alŭ Rumeliei s'aŭ suspendatŭ provisoriu din causa unorŭ formale divergințe de părerĭ. Delegații otomanĭ au cerutŭ instrucțiunĭ dela guvernulŭ turcescŭ.

DIVERSE.

NECROLOGU. — Georgiu Nadașianu, comerciantŭ și președinte alŭ comitetului parochialŭ din Chiuchiciu, a trecutŭ la cele eterne în etatea cea mai frumósă, în alŭ 32-lea anŭ alŭ vieții sale. Repausatulŭ prin blândețea inimei sale, prin caracterulŭ sĕu firmŭ și zelŭ naționalŭ sacru și-a sciutŭ câștiga stima întregului cercŭ, care-lŭ considera de unulŭ dintre cei mai devotațĭ fii ai bisericei și națiunei sale și fără de care nicĭ nu-șĭ putéu închipui vre-o acțiune în cause naționale bisericescĭ. La înmormêntare, în 8 Augustŭ, a luatŭ parte publicŭ din vre-o 10 comune, corulŭ vocalŭ din Biserica albă și toțĭ consătenii lui, micŭ și mare, tênĕrŭ și bĕtrânŭ, și au celebratŭ 13 preoțĭ. In acéstă generală durere și condolență servéscă de consolare și balsamŭ, pentru socià, copii, părinții și socrii purtarea pià a defunctului, éră pentru frații și consătenii lui de esemplu, ca în faptele, iubirea lorŭ de biserică și națiune sĕ le fie de modelŭ defunctulŭ.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Necrologŭ. — Stefanŭ Szele, curelarŭ, casierŭ alŭ casinei unguresci din locŭ, precum și membru la tóte societățile maghiare de aci, a rĕposatŭ după o scurtă suferință în 16 l. c. órele $8^1/_2$ séra, în etate de 69 anĭ. Inmormêntarea s'a făcutŭ Mercurĭ în 18 l. c. în cimiteriulŭ ev. ref. din Blumena.

Fiă-i țĕrîna ușora!

Faptă neumană. — Ni se împărtășescŭ următorele: In ḑiua de 14 Augustŭ n. George Lupșanŭ din Scheiu în Brașovŭ, calfă de măcelarŭ, tată a 6 copii, întorcêndu-sĕ dela băile Slănicŭ din România, unde se dusese sĕ se cureze de o grea bólă de care sufere mai bine de unŭ anŭ, fŭ adusŭ de sócra sa în carŭ și, ne mai putêndŭ fi transportatŭ până acasă, trase maĭ aprópe la fratele sĕu Iónŭ Lupșanŭ, măcelarŭ, omŭ cu dare de mână. Aci bolnavulŭ fŭ primitŭ de mama sa, în absența frate-sĕu. Sera sosesce acesta acasă și vĕḑêndŭ pe bolnavulŭ sĕu frate, care sĕmâna mai multŭ a fi mortŭ decâtŭ viu, dreptŭ mângăere bietului bolnavŭ amenință pe toțĭ cei din casă dândŭ ordinŭ ca la momentŭ sĕ fiă aruncatŭ afară „hoțulŭ« care i-ar fi datorindŭ 60 fl. căcĭ altfelŭ îlŭ ia de piciorŭ și-lŭ svêrle ca p'unŭ câne Plângêndŭ au alergatŭ bietele femei după ajutorŭ. Nicĭ rugămintele prietinilorŭ nicĭ ale streinilorŭ, nicĭ ale sêrmanului bolnavŭ, de mila căruia a-i fi plânsŭ, n'au pututŭ îndupleca pe hainulŭ frate a-i da sălașŭ până a doua ḑi. In vaete de durere fŭ transportatŭ bolnavulŭ cu o pătură la casa părinților sĕi. Și o asemenea ființă mai merită óre a fi considerată ca omŭ?

Patronulŭ advocațilorŭ. — O legendă englesescă povestesce următórele în privința patronului breslei advocațilorŭ: Unŭ advocatŭ englesŭ, enume Evon, voindŭ sĕ dea unŭ patronŭ și breslei sale, se duse la Papa și-lŭ rugă sĕ alégă unŭ sfântŭ, care sĕ fiă protectorulŭ advocațilorŭ. Papa îĭ rĕspunse, că lucrulŭ nu este cu putință deórece toțĭ sfinții și sfintele au bresla lorŭ de ocrotitŭ și nefiindŭ între sfințĭ nicĭ unŭ advocatŭ, bresla lorŭ rĕmâne fără patronŭ. Dér advocatulŭ se rugà atâta de dênsulŭ, încâtŭ Papa îĭ dĕdŭ voià sĕ între în biserică cu ochii legațĭ și, închinându-se sĕ pună mâna pe vr'unŭ sfântŭ și acela pe care va pune mâna mai ântêi, sĕ fiă patronulŭ advocațilorŭ. Englesulŭ întrà în biserică și pe dibuite se apropià de altarulŭ Sfântului Mihailŭ și, puindŭ mâna pe icónă strigà: „L'amŭ găsitŭ." Papa alergà la dênsulŭ, îĭ deslegà ochii și când colo, pe ce sfântŭ pusese mâna bietulŭ advocatŭ? pe Draculŭ, care era călcatŭ în picióre de arhanghelŭ!!! *)

Credința țĕranilorŭ rușĭ asupra bólelorŭ epidemice. — In Rusia, țĕranii îșĭ represintă bucurosŭ epidemiele sub forma unorŭ micĭ dracĭ, carĭ iau forma unorŭ musculițe microscopice și năvălescŭ în timpulŭ nopții asupra locuințelorŭ. Pentru a depărta aceste insecte invisibile, se întrebuințéză douĕ mijlóce, unulŭ care are de scopŭ de a le speria, celălaltŭ de a le desarma. „Revista tradițiunilorŭ populare" indică aceste douĕ mijlóce. Primulŭ mijlocŭ: Fetele tinere din satŭ se întrunescŭ în celŭ mai mare secretŭ la începutulŭ nopței sub președența celei mai curate și mai respectate. Décă vre-una comite o indiscrețiune comunicândŭ proectulŭ unorŭ persóne neinițiate în acestŭ secretŭ, séu décă vre-una din ele este ḑărită în cursulŭ conjurațiunei, apoi efectulŭ este perdutŭ și totulŭ trebue reînceputŭ într'o altă nópte. Tênĕra companià se întrunesce afară din satŭ, îlŭ ocolesce în procesiune și la fiăcare capŭ de stradă care conduce în satŭ, ea se opresce și fiăcare ridică mânele în susŭ strigândŭ: o! o! o! Celalaltŭ mijlocŭ nu se întrebuințéză decâtŭ în casurile cele mai grave și cu totulŭ escepționale. Locuitorii se întrunescŭ nóptea pe o înălțime, care domină satulŭ; acolo se face unŭ focŭ mare și o tînĕră fétă, o virgină, se desbracă și trece prin focŭ în costumulŭ lui Adamŭ. Este probabilŭ că acésta sĕ nu fiă decâtŭ o reamintire a vre-unei vechĭ ceremonii. Tînĕra fétă care aḑĭ scapă numai cu câte-va arsurĭ, altă dată nu scăpa ea numai cu atâtŭ. Este evidentŭ că atuncĭ ea era sacrificată, arsă de vià și lăsată pradă spiritelorŭ rele pe carĭ le despăgubea prin mijloculŭ sacrificielorŭ și carĭ scăpau satulŭ de acțiunea lorŭ rĕu făcĕtóre.

*) Xavier Marmier. — En Alsace-L'avare et son trésor.

Nu tocmai corectŭ. — Intre varietățile unui ḑiarŭ șvedianŭ s'a publicatŭ de curêndŭ următórea rectificare: »Notița nóstră, că o bucătărésă din Ystad din causa unei nefericite dragoste șĭ-a sdrobitŭ capulŭ de părețĭ, n'a fostŭ tocmai corectă. Loculŭ întêmplărei n'a fostŭ Ystad, ci Haparanda; n'a fostŭ o bucătărésă, ci unŭ soldatŭ; causa n'a fostŭ dragoste nenorocită, ci unŭ delirium tremens (nebunià); mórtea respectivului n'a fostŭ pricinuită prin sdrobirea capului de părețĭ, ci prin spênḑurare".

CUNUNIA.—Iuliu Nistorŭ și Matilda Popa îșĭ vorŭ serba cununia lorŭ, în s. biserică catedrală din Blașiu, în 22 Augustŭ st. n. a. c.

Bibliografiă.

Convorbirĭ pedagogice, revistă pentru educațiune și instrucțiune, apare odată pe lună în Satulŭ-Nou (Bánat-Ujfalu) și costă pe anulŭ 1886 numai 2 fl. v. a. Directorŭ: P. Stoica; Redactorŭ: I. Popŭ Reteganulŭ. — Nr. 3 dela 1 (13) Augustŭ are următorulŭ sumarŭ: Ionŭ Popescu, biografia și activitatea lui, cu portretŭ fotolitograficŭ și facsimilŭ de subscriere, — de Iuliu Vuia; Ce carieră sĕ-șĭ alégă copilulŭ? — Ionŭ P. Lazarŭ; La cestiunea organisărei scólelorŭ — I. Popescu; Instrucțiunea limbei materne în scólele poporale — Petru Popescu; Necrologŭ; Nu se cuvine; Anecdote; Cronică contimporană; Bibliografiă; Mosaicŭ; Informațiunĭ; Ghîciturĭ; Poșta ultimă.

Preotulŭ Românŭ, ḑiarŭ bisericescŭ, scolasticŭ și literarŭ. Anulŭ XII. Proprietarŭ, Redactorŭ și Editorŭ: Niculae Fekete Negruțiu. Apare în Gherla odată pe lună și costă: pe anŭ 4 fl., pentru România 10 francĭ. — Nr. 8 dela 1 Augustŭ conține: Cunoscințe din dreptulŭ canonicŭ (urmare) de I. Papiu; Gradurile Hierarchiei eclesiastice (urmare) de I. Boroșiu; Predică la înmormêntarea unei femei tinere, de V. Budescu; Apelŭ; Diverse.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

vestire, Madona este presentată cu multă frăgeḑime castă în mișcare, din privirea ei se cetesce o surprindere inocentă ce o arăta la scirea adusă de ângerŭ. In adorarea regilorŭ, Madona șeḑêndŭ ține pre noulŭ născutŭ pre genunchĭ, căruia i se închină unŭ rege. Dea dreapta ei stă St. Iosefŭ, care îlŭ contempléză, inderĕtulŭ acestora regii, ținêndŭ în mânĭ darurĭ urmațĭ de curtea lorŭ pășescŭ cu mare solemnitate ca sĕ i se închine.

Afară de aceste reliefurĭ suntŭ de mare însemnătate Botezulŭ Domnului în Iordanŭ; ispitirea Satanei, care spăriatŭ de cuvintele lui Christosŭ înclinatŭ în o parte egală de fugă; alungarea vênḑĕtorilorŭ din templu, unde confusiunea călcătorilorŭ de lege în căderea și înbulzéla lorŭ este fórte fidelŭ descrisă. Dintre reliefurile ce cadŭ în partea superióră a ușei, merită mare atențiune sbiciuirea Mântuitorului, unde frumsețea corpului lui Christosŭ, privirea-i blândă și totdeodată durerósă, vehementa mișcare a celorŭ ce'l sbiciuescŭ și espresiunea fețelorŭ lorŭ crudele și pline de rĕsbunare suntŭ descrise în modulŭ celŭ mai pasionatŭ.

Reliefulŭ ce conține Rĕstignirea este plinŭ de simțĕmêntŭ tragicŭ și posede o adevĕrată armonià clasică. Ușea este încungiurată cu ornamente fórte frumóse, representândŭ fructe și florĭ esecutate în metalŭ cu acea diligință și precisiune ce este în opera întreagă.

După o lucrare de 21 anĭ, Ghiberti putŭ așeḑa ușea la loculŭ destinațiunei sale. Admirațiunea artistilorŭ și a publicului florentinŭ a fostŭ atâtŭ de mare la vederea acestei opere grandióse, încâtŭ Signoria numai decâtŭ a decisŭ, că ușea ostică a lui Andrea Pisano sĕ se așeḑe în partea sudică, ér în loculŭ ei sĕ facă alta Ghiberti.

Insĕ în decursulŭ acestorŭ anĭ, câtŭ a fostŭ ocupatŭ cu facerea ușei nordice, Ghiberti a mai făcutŭ și alte opere de mare însemnătate. In cele trei statue tóte la Or San Michele elŭ îșĭ desvolta adevĕrata sa mărime artistică. La anulŭ 1414 finise prima statuă a S-f. Ioan Botezătorulŭ, elŭ este seriosŭ și energicŭ în privire, stilulŭ draperiei mai multŭ se apropià de stilulŭ desvoltatŭ la ușea nordică decâtŭ de celŭ anticŭ. S-f. Mateiu esecutatŭ dela 1419—1422; în astă figură plină de demnitate stilulŭ anticŭ se desvoltà în modulŭ celŭ mai frumosŭ. A treia statuă, care fŭ esecutată cu multŭ mai târḑiu, este St. Stefanŭ, una dintre lucrările cele mai măiestóse ale lui Ghiberti.

Renumele lui era mare, acasă în Florența era încărcatŭ cu cele mai înalte onorurĭ și distincțiunĭ, în tótă Italia era consideratŭ de celŭ mai mare artistŭ ce sculptura a posedatŭ pre alŭ lorŭ pământŭ. Astfelŭ încredințându'lŭ Signoria cu facerea ușei ostice a Baptisteriului elŭ se puse pre lucru încă în acelŭ anŭ, adecă în 1424, și o finì abia la finea vieții sale.

Ghiberti împarte fiăcare aripă a ușei în cincĭ câmpurĭ, laolaltă ḑece; pre acestea descrie scene din istoria testamentului vechiu. Elŭ scie în modulŭ celŭ mai armoniosŭ împreuna mai multe momente din una și acelașĭ istorià și a-le descrie atâtŭ de fidelŭ pre unulŭ și aceeașĭ câmpŭ. La astă ușă Ghiberti nu urmăresce stilulŭ desvoltatŭ ca la ușă nordică, ci din contră și elŭ se lasă mânatŭ de curentulŭ timpului, înbrățișândŭ formele antice cum Bruneleschi în acelŭ timpŭ le desvoltà pre cele architectonice la cupola catedralei florentine și cu deosebĭ la capella dei Pazzi. In alŭ treilea deceniu alŭ acelui seculŭ, Masaccio uséză de studiulŭ perspectivicŭ, ce'lŭ învĕțase dela Bruneleschi, la minunatele sale frescurĭ în capela Brancacci. Ghiberti sedusŭ însĕ de marele efectŭ ce l'a seceratŭ acestŭ studiu, ține de oportunŭ a-lŭ întrebuința și la reliefurile lui.

Astfelŭ vedemŭ cum elŭ se abate dela legile stilistice ce le are reliefulŭ și introduce acele paisage pictorescĭ, acea ordine ce corĕspunde la tablourĭ, nicĭdecum însĕ la reliefurĭ. Insĕ totușĭ elŭ scie sĕ le dea acea frumsețā minunată a corpurilorŭ nude, acea duldulcéță sublimă și înalta perfecțiune a espresiunilorŭ spirituall, acelŭ cursŭ curatŭ alŭ vestmintelorŭ, încâtŭ ochiulŭ privitorŭ de atâta plenitudine artistică e ademĕnitŭ până la estasŭ. (Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Augustŭ st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4% . . .	109 50
Rentă de hârtiă 5% . . .	97.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	100.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120 —
Bonurĭ rurale ungare . .	105.70
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C5.60
B nurĭ rurale Banat-Timişŭ	105 60
Bonurĭ cu cl. dc sortare	105.60
Bonurĭ rurale transilvane	106 —
Bonurĭ croato-slavone . .	105.25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	1C0.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	127.25
Renta de hârtiă austriacă	85.65
Renta de arg. austr. . .	86 55
Renta de aurŭ austr. . .	121 40
Losurile din 1860 . . .	141 75
Acţiunile băncei austro-ungare	869 —
Act. băncei de creditŭ ung.	291.50
Act. băncei de creditŭ austr.	282.60
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.92
Napoleon-d'orĭ	9.99
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	126.—

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 5 Augustŭ st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	94—	95—
Renta rom. amort. (5%) .	98—	98½
» convert. (6%) .	88½	89—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32—	34—
Credit fonc. rural (7%) .	103½	104—
» „ „ (5%) .	87½	88—
» » urban (7%) .	100½	101—
» » » (6%) .	92—	93—
» » » (5%) . .	82¾	83½
Banca naţională a României 500 Lei	1030	1040
Ac. de asig. Dacia-Rom.	275	277
« » » Naţională	218	220
Aurŭ contra bilete de bancă . .	13.½	14.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 20 Augustŭ st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.72	Vênd.	8.73
Argint românesc	»	8.65	»	8.70
Napoleon-d'orĭ	»	9.96	»	9 99
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.88	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina» . .	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	121.½	»	122.½
Discontulŭ . . .	»	7—10 % pe anŭ.		

Concursŭ!

Pentru postulŭ de învĕţătóre la nou înfiinţata scólă română gr. cat. de fetiţe în Opidulŭ Teuşŭ comit. Albei inf. prin acésta se escrie concursŭ până în 15 Septemvre a. c.

Emolumentele impr. cu acestŭ postŭ suntŭ:

1. Salarŭ anualŭ în banĭ 400 fl. v. a. solvindĭ în rate lunare anticipative de cătră comitetulŭ bisericescŭ-scolasticŭ.

2. Cuartirŭ în edificiulŭ scolasticŭ cu trei încăperĭ, celarŭ, unŭ şopronŭ pentru conservarea lemnelorŭ şi grădină de legumĭ aparţinĕtóre.

Doritórele de a obţiné acestŭ postŭ vorŭ avé de a-şĭ asterne suplicele concursualĭ până la terminulŭ suprafiptŭ la oficiulŭ parochialŭ gr. cat. în Teuşŭ, adjustate: cu carte de botezŭ, cu atestate despre absolvirea cursului preparandialŭ în vre unŭ institutŭ publicŭ, despre depunerea esamenului de cualificaţiune şi ocupaţiunea de până acuma.

Teuşiu, 19 Augustŭ 1886.

1—3

In numele comitetului bisericescŭ

Gregoriu Serbu,

parochŭ.

Nr. 600/1886.

Prolungire de concurs.

Urcându-se salarulŭ dela 300 fl. v. a. publicatŭ în concursulŭ anteriorŭ, la 350 fl. anualĭ, pre lângă aceea cuartirŭ, şése orgii lemne de focŭ şi eventualmente încă 50 fl. pentru propunerea cantului la scolarĭ, se prolungesce terminulŭ de concursŭ ficsatŭ pentru conferirea postului de învĕţătorŭ dirigente la scóla grăniţăréscă din Cugierŭ comitatulŭ Huniădórei, până la 31 Augustŭ st. nou a. c. avêndŭ eventualii concurenţĭ a-şĭ substerne până atuncĭ suplicele instruite cu diploma de cualificaţiune din studiele pedagogice şi din limba maghiară şi eventualŭ şi cu alte documente la

Comitetulŭ administratorŭ de fondulŭ scolasticŭ alŭ foştilorŭ grăniţerĭ din reg. I. românŭ în Sibiiu.

1—2

I. Escriere de concursŭ.

Pentru 7 stipendii din fundaţiunea fericitului Dr. Simeonŭ Romonţai se escrie concursŭ *cu terminulŭ de 15 Septemvre a. c. st. n.* şi în speciă: pentru unŭ stipendiu de 315 fl. devenitŭ vacantŭ prin mórtea medicinistului Alexandru Buteanu, — pentru 3 stipendii de câte 84 fl. usuate de: Emiliu Negruţiu medicinistŭ, Augustinŭ Cheţianŭ juristŭ, şi Liviu Marţianŭ silvanistŭ, şi pentru 3 stipendii de câte 63 fl. usuate: de Emiliu Gerasimŭ juristŭ, Vasiliu Romanţianu şi Alesandru Romantianu gimnasiştĭ, dechiarate de vacante tóte din causa, că numiţii stipendiştĭ nu s'au legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studii în decursulŭ anului scolasticŭ 1885/6.

La aceste stipendii potŭ concura:

a) numai tinerĭ studenţĭ miseri, carĭ suntŭ născuţĭ în Transilvania şi suntŭ Românĭ de nascere.

b) carĭ pe lângă purtare morală bună au din studii calculŭ de eminenţiă.

c) dimpreună cu ascultătorii de medicină orĭ drepturĭ potŭ concurge şi aceia, carĭ se vorŭ aplica la sciinţele reale, precum technică, montanistică şi silvanistică.

d) dintre concurenţĭ vorŭ avé preferinţă, coeteris paribus, cei de origine nobilĭ şi consângenĭ fundatorului.

e) dela concurenţĭ se recere, ca *pe lângă testimoniele scolastice alăturate în copiă autenticată* la cererile concursuale, sĕ mai producă: carte de botezŭ, atestatŭ de paupertate, care sĕ fiă subscrisŭ de antistiă comunală politică şi de parochulŭ concernente şi întăritŭ cu sigilulŭ parochialŭ şi comunalŭ, precum şi cu subscrierea oficiului pretorialŭ, ér în cetăţĭ şi opide, cu subscrierea antistiei cetăţene orĭ opidane. *In urmă concurentele se spună espresŭ institutulŭ de învĕţămêntŭ, la care voesce a continua ascultarea sciinţelorŭ academice orĭ gimnasiale.*

Cererile concursuale astfelŭ adjustate sĕ se sucstérnă până la terminulŭ supranumitŭ Consistoriului metropolitanŭ subsemnatŭ. Concursele, carĭ nu vorŭ fi astfelŭ instruite, nu se vorŭ lua în consideraţiune.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 10 Augustŭ 1886.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

II. Escriere de concursŭ.

Pentru 7 stipendii din fundaţiunea fericitului Archiepiscopŭ şi metropolitŭ Alesandru St. Şuluţiu se escrie concursŭ cu terminŭ *până în 15 Septemvre a. c. st. n.* şi anume: pentru 1 stipendiu de 300 fl. usuatŭ de farmacistulŭ Ioanŭ Munteanu, pentru 1 stipendiu de 200 fl. usuatŭ de Albinŭ Popŭ devenitŭ doctorŭ în medicină, pentru 4 stipendii de câte 100 fl. usuate: de Ioanŭ Boeriu, Silviu Stanciu, Eugeniu Lemeny absoluţĭ gimnasiştĭ şi Iuliu Br. Popŭ, alŭ acestuia dechiaratŭ de vacante din causă că nu s'a legitimatŭ despre progresŭ, şi pentru 1 stipendiu de 60 fl usuatŭ de gimuasistulŭ absolutŭ Teodorŭ Bonca.

Doritorii de a obţinea unulŭ din stipendiele acestea, au de a se instrui cererile sale concursuale amĕsuratŭ condţiiunilorŭ espuse în escrierea de coucursŭ pentru stipendiele romanţiane, şi pe acele astfelŭ instruite a le substerne subsemnatului consistoriu metropolitanŭ.

Blaşiu, din şedinţa consisforială ţinută 10 Augustŭ 1886.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

III. Escriere de concursŭ.

Pentru 2 stipendii de câte 52 fl. 50 cr. din Fundaţiunea fericitului Episcopŭ Ioanŭ Bobu usuate unulŭ de Davidŭ Radeşiu gimnasistŭ absolutŭ şi altul de Vasiliu Budai gimnasistŭ dechiarate de vacante pentru nelegitimare despre progresulŭ făcutŭ în studie în anulŭ scolasticŭ 1885/6 se escrie concursŭ până în 15 Septemvre a. c. st. n.

Cei carĭ dorescŭ se obţină unulŭ din aceste stipendie, concursele sale instruite conformŭ condiţiunilorŭ din escrierea de concursŭ pentru stipendiele romanţiane au sĕ le substérnă subsemnatului Consistorŭ până la terminulŭ supra indicatŭ.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 10 Augustŭ 1886.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. din Alba-Iulia.

IV. Escriere de concursŭ.

Pentru unŭ stipendiu de 120 fl. din Fundaţiunea Clainiana usuatŭ de juristulŭ absolutŭ Alesandru Ciaclanŭ se escrie concursŭ până în Septembre a. c. st. n.

Concurenţii la acestŭ stipendiu au de a-şĭ instrui cererile s'ale concursuale in sensul condiţiunilorŭ inşirate mai susŭ in concursulŭ pentru stipendiile romanţiane, şi pre acelea astfelŭ instruite a-le susterne subsemnatului Consistorŭ metropolitanŭ

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 10 Augustŭ 1886.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

V. Escriere de concursŭ.

Pentru unŭ stipendiu de 60 fl. din fundaţiunea alutaniană usuatŭ de Ambrosiu Dobocanŭ gimnasistŭ şi dechiaratŭ de vacantŭ pentru nelegitimare despre progresulŭ făcutŭ în studii în anulŭ scolasticŭ 1885/6 se escrie concursŭ până în 15 Septemvre a. c. st. n.

Doritorii de a obţiné acestŭ stipendiu au de a-şĭ substerne cererile sale concursuale instruite amĕsuratŭ condiţiunilorŭ espuse mai susŭ în concursulŭ pentru stipendiele romanţiane acestui Consistoriu metropolitanŭ.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 10 Augustŭ 1886.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.